

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Lojkáskové a soudců JUDr. Blaženy Škopkové a Mgr. Vladimíra Soukupa ve věci

žalobce: **J. B.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Purkytem
sídlem 14. října 496/13, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO: 01312774
sídlem Husinecká ¹⁰²⁴/11a, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem Mgr. Davidem Kroftou
sídlem Haštalská 27, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobcem smlouvu o převodu pozemku
o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 1. srpna 2019, č.j. 19 C 203/2017-282,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se zrušuje a věc se vrací soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Ve shora označené věci soud I. stupně napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal, aby byl nahrazen projev vůle žalované uzavřít s ním smlouvu o bezúplatném převodu pozemků parc. č. [redacted] a parc. č. [redacted], orná půda, zapsaný na LV č. [redacted], vedeném Katastrálním úřadem pro [redacted], Katastrální pracoviště [redacted], pro k.ú. [redacted], obec [redacted], a část pozemku parc. č. [redacted], zapsaného na LV č. [redacted], vedeném Katastrálním úřadem pro [redacted], Katastrální pracoviště [redacted], pro k.ú. [redacted], obec [redacted], a to část o výměře 3272 m² oddělenou geometrickým plánem č. [redacted], odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro [redacted], Katastrální pracoviště [redacted], dne [redacted], kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. [redacted] a část o výměře 1918 m² oddělenou geometrickým plánem č. [redacted], odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro [redacted], Katastrální pracoviště [redacted], dne [redacted], kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. [redacted] (výrok I.) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení částku 29 430,15 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.).
2. Podle odůvodnění tohoto rozsudku se právní předchůdkyně žalobce žalobou doručenou soudu I. stupně dne 30. 11. 2016 mj. domáhala, aby soud uložil žalované povinnost uzavřít smlouvu o převodu shora specifikovaných pozemků. Tvrdila, že jako držitelka restitučního nároku v minulosti odňatých pozemků uplatnila dne 14. 12. 1992 svůj nárok u Pozemkového úřadu v Praze, u Státní zkušebny zemědělských, potravinářských a lesnických strojů a u ČKD Služby, a.s. O nároku na náhradu bylo rozhodnuto pravomocným rozhodnutím Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha, ze dne 28. 11. 2013, č. j. PÚ 5581/92, jímž bylo konstatováno, že restituenka není vlastnící 1/6 pozemku p.č. [redacted], role o výměře 10106 m², p.č. [redacted], vodoteč o výměře 216 m², p.č. [redacted], zahrada o výměře 7721 m², p.č. [redacted], role o výměře 3742 m², p.č. [redacted], role o výměře 69

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kazetská

m², p.č. [REDAKCE], cesta o výměře 554 m², vedených ke dni účinnosti zákona o půdě u Katastrálního úřadu [REDAKCE] na LV č. [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] pro obec [REDAKCE], k.ú. [REDAKCE] a že jí náleží náhrada dle ust. § 11 odst. 2 a § 17 zákona o půdě. Výše restitučního nároku byla znaleckým posudkem soudního znalce Ing. Jaroslava Záluského stanovena v souladu s vyhl. č. 182/1998 Sb. na částku 334 691,825 Kč. Rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi č.j. 19 C 203/2017-114, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze č.j. 21 Co 213/2018-167, byl nahrazen projev vůle žalované uzavřít se žalobcem smlouvu o převodu tam uvedených pozemků. Nejvyšší soud ČR rozsudkem č.j. 28 Cdo 755/2019-210 rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že náhradní pozemky mají být oceněny ke stavu v době vydání oprávněné osobě v cenách k účinnosti zákona o půdě. Žalovaná namítla, že dotčené pozemky již nejsou v jejím vlastnictví, neboť byly v mezidobí žalobcem prodány třetí osobě. Výpisy z katastru nemovitostí bylo prokázáno, že předmětné pozemky byly kupní smlouvou ze dne [REDAKCE] s právními účinky zápisu ke dni [REDAKCE] převedeny na Ing. Z. [REDAKCE] S. [REDAKCE]. Soud I. stupně s ohledem na skutečnost, že se vlastníkem pozemků, které jsou předmětem smlouvy o jejich převodu, stala v době od nabytí právní moci rozsudku do jeho zrušení třetí osoba odlišná od žalované, žalobu zamítl, neboť žalovaná v důsledku právního jednání žalobce již není pasivně legitimovaná k vydání náhradních pozemků podle zákona o půdě. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně podle ust. § 142 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“).

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolání žalobce a upozorňuje, že žalovaná svá vlastnická práva pozbyla v důsledku pravomocného a vykonatelného soudního rozhodnutí. Zrušením takového rozhodnutí v rámci dovolacího řízení se souzená věc dostává v rámci navazujícího řízení do stejného stadia jako před vydáním zrušeného rozhodnutí s výjimkou, že vlastnická práva žalovaného se s ohledem na procesní ochranu třetích osob danou jim ust. § 243g odst. 2 o.s.ř. neobnovují (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 6. 2015, sp. zn. 25 Cdo 896/2015, z něhož se podává, že „*zrušovací rozhodnutí dovolacího soudu má účinky ex tunc, kdy je pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu zrušeno a ve věci nastává procesní stav – fikce – že se na zrušené rozhodnutí hledí, jako by nikdy nebylo vydáno. Výjimku z tohoto pojetí představuje pouze důvodná ochrana právních poměrů třetích osob / viz § 243g odst. 2 o.s.ř. /*“, ze dne 9. 10. 2015, sp. zn. 21 Cdo 962/2015, ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 21 Cdo 2993/2016, či ze dne 15. 6. 2005, sp. zn. 33 Odo 1205/2003). Ze skutečnosti, že pozemky nabyta v mezidobí třetí osoba, nelze dovozovat závěr, že předmět sporu mezi účastníky tohoto řízení odpadl a že v důsledku toho je třeba žalobu zamítnout. Žalobce poukazuje např. na závěry rozsudku ze dne 16. 6. 2019, č.j. 19 Co 60/2019-455. V něm Krajský soud v Praze učinil závěr, že ztrátu vlastnického práva žalovaného nelze promítnout do závěru o nutnosti žalobu zamítnout a že o uplatněném restitučním nároku žalobce je třeba věcně rozhodnout, a to zejména proto, aby „*bylo mezi účastníky postaveno najisto, zda – pokud by nebyl nárok žalobce shledán po právu, zde nevznikl mezi nimi vztah z bezdůvodného obohacení odpovídající ceně pozemků, které byly žalobci vydány, ač byt vydány neměly.*“. Tento závěr je podpořen rovněž komentářovou literaturou k občanskému soudnímu řádu autorů Drápal, Bureš a kol. Vydavatelství C. H. BECK, str. 1969 k § 243d o.s.ř. – nyní § 243g o.s.ř., který na příkladu řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, kdy věc byla nejprve přikázána žalobci, který ji prodal jinému, aby po zrušení původního rozhodnutí byla věc přikázána žalovanému, dokládá, že bez ohledu na práva třetích osob, nabytá v dobré víře, která jsou podle ust. § 243g o.s.ř. chráněna, je třeba vypořádat poměry mezi původními účastníky, a tedy rozhodovat o původním předmětu, který byl v době vydání později zrušeného rozhodnutí. Soud I. stupně tedy pochybil, pokud žalobu s poukazem na změnu vlastnictví pozemků zamítl a nezabýval se tak meritem věci (tj. posouzením hodnoty náhradních pozemků v intencích závěrů Nejvyššího soudu ČR učiněných v rozhodnutí ze dne 14. 5. 2019, č.j. 28 Cdo 755/2019-210).
4. V dalším odvolatel uvádí, že se neztotožňuje se závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.5.2019, č.j. 28 Cdo 755/2019-210, kdy má za to, že se dovolací soud nedůvodně odchýlil od svých předchozích závěrů učiněných v totožné věci téhož žalobce v rozhodnutí ze dne 2. 5. 2018, č.j. 28 Cdo 730/2018-264, a rozhodnutí ze dne 9. 1. 2019, č.j. 28 Cdo 2300/2018-545, jimiž byla

obdobná (prakticky identická) dovolání žalované odmítnuta. V rozhodnutí ze dne 2. 5. 2018, č.j. 28 Cdo 730/2018-264, dovolací soud mj. uzavřel: „V situaci, kdy žalobkyně, resp. její právní předchůdce, uplatnila svůj restituční nárok již v roce 1992, rozhodnuto o něm bylo v roce 2003 a o vydání náhradních pozemků požádala v roce 2005, tj. za účinnosti zákona o půdě ve znění do 13. 4. 2006, se způsob stanovení hodnoty náhradního pozemku v posuzovaném případě ostatně ani neodchyluje od rozhodovací praxe dovolacího soudu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2281/2012). Na projednávanou věc přitom nedopadají závěry z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4792/2014, neboť ty naopak vycházejí ze stavu, kdy o restitučním nároku bylo rozhodnuto až za účinnosti novely zákona o půdě zakotvující ustanovení § 11a odst. 13. Odklon od zmiňované rozhodovací praxe dovolacího soudu pak nepředstavuje ani podáním dovolatele ze dne 16. 4. 2018 citované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2017, sp. zn. 28 Cdo 1013/2016, jež vychází ze specifických, od poměrů řešených rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2281/2012, odlišných, skutkových okolností případu.“

5. Pro úplnost odvolatel uvedl, že nesporná výše jeho restitučního nároku činila 334 691,825 Kč, přičemž s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 5. 2019, č.j. 28 Cdo 755/2019-210, je třeba považovat restituční nárok za dosud uspokojený v tomto rozsahu:
 - převodem pozemků v rámci veřejných nabídek ve výši 38 690,56 Kč
 - v řízení vedeném u OS Praha-východ (sp. zn. 6 C 335/2016) ve výši 20 371,25 Kč
 - v řízení vedeném u OS v Mladé Boleslavi (sp. zn. 19 C 61/2016) ve výši 9 581,60 Kč
 - v řízení vedeném u OS v Mělníku (sp. zn. 6 C 247/2016) ve výši 172 921 Kč
 Dosud neuspokojená část restitučního nároku žalobce činí 93 127,415 Kč (žalobcem tvrzená hodnota pozemků, jejichž převod je předmětem zdejšího řízení) a částku 3 302,73 Kč, kterou byl žalobce povinen „doplatit“ žalované na základě rozsudku Okresního soudu v Mělníku, coby rozdíl, o který na základě rozsudku tohoto soudu došlo k „přečerpání“ restitučního nároku žalobce, celkem tedy 96 430,145 Kč.
6. Žalobce se neztotožňuje ani s výrokem II. rozsudku soudu I. stupně. Předmětný spor přímo souvisí s běžnou agendou žalované, jejímž hlavním úkolem je vypořádání restitučních nároků oprávněných osob. K řešení takových sporů je kompetentní právní oddělení žalované a není tak vyžadována asistence specializovaného advokáta. Není tedy důvodu, aby žalované byla přikázána náhrada nákladů za služby, jejichž výkon měl být zajištěn příslušným právním oddělením orgánu veřejné správy financovaným ze státního rozpočtu.
7. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě vyhovějí a přizná mu náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, případně aby jej zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
8. Žalovaná podle obsahu svého vyjádření k odvolání nesporně, že žalobce je osobou oprávněnou podle zákona o půdě, nicméně nesouhlasí s jeho argumentací uvedenou v jeho odvolání, která se zásadním způsobem rozchází s judikaturou a též se zákonem. Naopak žalovaná se plně ztotožňuje s napadeným rozsudkem a považuje jej za správný a souladný se zákonem a zásadou předvídatelnosti práva. Základní podmínkou úspěchu žalobců v řízení o vydání náhradního pozemku je fakt, že předmětný pozemek je ve vlastnictví státu. V případě, že žalobce podá žalobu na vydání pozemku, který není ve vlastnictví státu, nemůže být úspěšný, neboť stát, jako žalovaná strana, není pasivně legitimovaný. Žalobce v odvolání uplatňuje argumentaci, kterou neuplatnil během nalézacího řízení, a to i přesto, že byl soudem vyzván, aby se k dané problematice vyjádřil a svá tvrzení podpořil důkazy či jinými podpůrnými skutečnostmi například judikaturou. To však neučinil, když pouze sdělil soudu, že je pravdou, že pozemky již nejsou v jeho vlastnictví, neboť je sám, prakticky ihned po právní moci rozsudku odvolacího soudu, převedl. To mj. deklaruje žalovanou opakovaně předestřený postup restitucentů, kterým v mnoha případech ve skutečnosti nejde o vydání konkrétních pozemků, nýbrž jsou živými nástroji developerů a dalších osob, které hradí jejich soudní spory, a restitucenti jsou posléze povinni obratem tyto pozemky převést. Tento postup je v rozporu s dobrými mravy a s účelem zákona o půdě a neměl by požívat právní ochrany. Žalovaná však namítá, že žalobce uplatňuje v odvolacím řízení novoty, aniž by byly splněny

podmínky ust. § 205a o.s.ř. Odvolací soud se proto touto argumentací nesmí zabývat. Podle ust. § 243d odst. 2 o.s.ř. právní poměry osoby odlišné od účastníka řízení nemohou být novým rozhodnutím dotčeny, ale to neznamená, že může být vyhověno žalobě, pokud nejsou splněny podmínky řízení. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 10. 2006, sp. zn. 22 Cdo 778/2005 „S přihlédnutím k těmto rozhodnutím dospívá dovolací soud k závěru, že ustanovení § 243d odst. 2 o.s.ř. poskytuje třetím osobám ochranu pro případ nabytí věci od nevlastníka a že z tohoto důvodu nemůže být pro rozpor se zákonem podle § 39 obč. zák. neplatná smlouva, kterou byla věc na třetí osobu převedena v době od právní moci rozhodnutí do jeho zrušení dovolacím soudem. Z toho vyplývá, že ochrana podle § 243d odst. 2 o.s.ř. nedopadá na případy neplatnosti takové smlouvy podle § 37, § 38 a § 39 obč. zák. pro obcházení zákona nebo rozpor s dobrými mravy.“ V souladu s citovanou judikaturou je však tato ochrana poskytována pouze třetím osobám, nikoliv účastníkům řízení. Každý je povinen nést následky svého rozhodnutí, a pokud se žalobce rozhodl, že převede pozemky i přesto, že žalovaná podala v předmětné věci dovolání, je nyní jeho povinností nést odpovědnost za své jednání, když žaloba nemůže být znovu projednána a je tak nezbytné ji zamítnout. Jakýkoliv jiný postup by znamenal naprosto fatální zásah do předvídatelnosti práva a právní jistoty, neboť by posvětil převedení pozemku na oprávněnou osobu podle zákona o půdě, který není ve vlastnictví státu. Tato argumentace se uplatní i proti žalobcem citovanému usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 896/2015. Žalobcem uvedená pasáž říká, že při zrušení rozhodnutí dovolacím soudem se na rozhodnutí hledí, jakoby nikdy nebylo vydáno, přičemž jsou pouze chráněna práva třetích osob. Ony žalobcem citované účinky ex tunc se však nevztahují na žalobce samotného, a je tak nutné znovu posuzovat podmínky řízení a pasivní a aktivní legitimaci pro řízení a pokud (zvláště vinou žalobce) došlo ke změně stavu tak, že podmínky řízení splněny nejsou, respektive žalovaná není pasivně legitimována, je nutné žalobu zamítnout.

9. Se závěry žalobcem předestřené rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2019, č.j. 19 Co 60/2019-455, žalovaná zásadně nesouhlasí. Předně, i toto rozhodnutí obsahuje citaci judikatury Nejvyššího soudu, která sama o sobě odporuje závěrům Krajského soudu v Praze: „K dovolání žalované pak byly dovolacím soudem zrušeny oba částečné rozsudky a to rozsudkem ze dne 14. 11. 2017, č.j. 28 Cdo 2364/2017-198. Nejvyšší soud konstatoval, že podmínkou pro vyhovění žalobě na uložení povinnosti bezúplatně převést zemědělský pozemek oprávněné osobě je, aby šlo o pozemek k převodu vhodný, tedy pozemek, jenž by byl – nebýt liknavého postupu Pozemkového fondu ČR – do veřejné nabídky takto zařaditelný. Za další kritéria vhodnosti pozemku lze například pokládat, zdali nejde o pozemek zatížený právy třetích osob, zda jeho převod není z jiného důvodu zapovězen zákonem, zda jej lze zemědělsky obhospodařovat nebo zda nevzniknou jiné problémy při obhospodařování s takovým pozemkem.“ Je nesporné, že pozemek, který není zařaditelný do veřejné nabídky, je vždy pozemek, který není ve vlastnictví státu, kdy podpůrně je dále zřejmé, že vedení řízení o pozemek, který není ve vlastnictví státu, je vždy zásahem do práv třetích osob. Logika, kterou aproboval Krajský soud v Praze, navíc zcela pomíjí jiné speciální právní předpisy a tím zásadu *lex specialis derogat generali*. Řízení o vydání náhradního pozemku je totiž řízením, které má v případě úspěchu vyústit ve vklad vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí. Dle ust. § 17 odst. 1 písm. g) katastrálního zákona se však před provedením vkladu zkoumá, zda navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru. Právní názor Krajského soudu vyjádřený v rozsudku sp. zn. 19 Co 60/2019 doslova bourá zákonem stanovený postup nabývání nemovitostí, jež je upraven v katastrálním zákoně a katastrální vyhlášce. Taková aplikace práva flagrantně odporuje i jiným ustanovením občanského soudního řádu, neboť dle ust. § 153 odst. 1 o.s.ř. soud rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu věci a v souladu s ust. § 154 odst. 1 o.s.ř. je pro rozsudek rozhodující stav v době jeho vyhlášení. Není-li v době vyhlášení rozsudku pozemek, o který se řízení vede, ve vlastnictví žalované, není možné nahradit projev vůle žalované o převodu tohoto pozemku. Názor vyjádřený v rozhodnutí Krajského soudu v Praze č.j. 19 Co 60/2019-455, se přiči jednak názoru Nejvyššího soudu ČR ve shodné věci (rozsudek ze 14. 11. 2017, č.j. 28 Cdo 2364/2017-198), a jednak logickému výkladu zákona a logické aplikaci kolizních výkladových pravidel.

10. Žalovaná doplnila, že pro případ, že by sporné pozemky byly vydány, je nutné při ocenění respektovat závěry Nejvyššího soudu ČR a pozemky oceňovat podle cen k účinnosti zákona o půdě, avšak podle stavu, jaký mají v době vydání oprávněné osobě. Není pravdou, že by se Nejvyšší soud odchýlil od rozhodovací praxe, když naopak tento způsob ocenění je Nejvyšším soudem dlouhodobě arobován, viz sp. zn. 28 Cdo 4792/2014, II. ÚS 1782/16 apod. Je tak nutné trvat na ocenění podle znaleckých posudků založených žalovanou. To samo o sobě vylučuje úspěch žalobce ve věci, neboť nedisponuje dostatečným nárokem, aby na vydání těchto pozemků dosáhl. Sporování znaleckých posudků Ing. Zdeňka Tomíčka žalobcem je účelové, neboť stejným způsobem, jako ocenil znalec pozemky, jež jsou předmětem tohoto řízení, oceňuje i pozemky pro právního zástupce žalobce, respektive osoby žalující stát na základě zákona o půdě zastoupené stejným advokátem. K problematice postupu restituentů a jejich přístupu k ocenění se vyjádřil například Městský soud v Praze, když označil za nemravný takový postup snažit se neustále o co nejhodnotnější ocenění restitučního nároku oproti snaze o devalvaci cen náhradních pozemků: „*Jinými slovy žalobci na jednu stranu požadují, aby hodnota jejich restitučního nároku (hodnota původních pozemků) byla stanovena jako by šlo o pražské stavební pozemky (tak, aby byla stanovena co nejvyšší), oproti tomu v případě jimi požadovaných náhradních pozemků se domáhají, aby cena byla stanovena, jako by šlo o pozemky zemědělské (tzn., aby jejich cena byla stanovena co nejnižší). Tento postup odvolací soud nemůže považovat za souladný se zákonem ani za spravedlivý, naopak svědčí o snaze žalobců dosáhnout co největšího zvýhodnění a na restitučním procesu co nejvíce získat. Jak již je uvedeno shora, účelem zákona o půdě nebyla kompenzace škod (kupř. morální újmy, ztráty zisku z pozemků či délky trvání restitučního procesu), ale snaha alespoň o částečné zmírnění křivd, když oprávněné osoby mají nárok na vrácení tobo, co jim bylo odňato. Je třeba proto vycházet při oceňování náhradních pozemků ze stejných cenových předpisů, ale vzhledem ke stavu (charakteru), kdy jsou tyto pozemky oprávněné osobě vydávány.*“ (usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 28. 10. 2018, sp. zn. 15 Co 248/2018).
11. K nákladům řízení žalovaná uvedla, že k zamítnutí žaloby došlo zcela vinou žalobce. Žalovaná je samozřejmě seznámena s nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 532/17, nicméně ten mluví pouze na situace, kdy příslušný státní orgán disponuje dostatečným počtem osob, které jej u soudů či jiných orgánů mohou zastupovat. Argumentaci předestřenou v tomto nálezu však nelze aplikovat na Státní pozemkový úřad, jehož hlavní činností není vést soudní spory, ale správa majetku, pozemkové úpravy, meliorační stavby a nakonec restituce, nicméně právní oddělení žalované nedisponuje „armádou“ právníků, kteří by mohli zastupovat žalovanou každý den v rámci několika desítek soudních řízení, které s ohledem na neustálou snahu restituentů se se Státním pozemkovým úřadem soudit, vede. Ostatně právo být zastoupen advokátem je základním právem, o které není možné žalovanou připravit ani ji za její volbu být zastoupena postihovat tím, že ji nebudou uhrazeny náklady zastoupení v situaci, kdy dosáhne v dané věci plného úspěchu.
12. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a žalobci uložil povinnost uhradit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení.
13. Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno proti nepravomocnému rozhodnutí okresního soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), přezkoumal rozhodnutí soudu I. stupně v rozsahu uvedeném v ust. § 212, věta první o.s.ř., jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), a dospěl k závěru, že nemá jinou možnost než napadený rozsudek zrušit.
14. Soud I. stupně zamítl žalobu z jediného důvodu, a to pro ztrátu vlastnického práva žalovaného ke sporným pozemkům, když v mezidobí, od pravomocného skončení věci před odvolacím soudem, žalobce předmětné pozemky prodal třetí osobě, která je nyní jako vlastník vedena v katastru nemovitostí.
15. Odvolací soud se neztotožňuje s právním názorem soudu I. stupně, který ze skutečnosti, že žalovaná již není vlastníkem předmětných pozemků, bez dalšího uzavřel, že je nutné žalobu

zamítnout z důvodu nedostatku věcné pasivní legitimace žalované. Pokud totiž žalovaná svá vlastnická práva nepozbyla jinak než v důsledku pravomocného a vykonatelného rozhodnutí odvolacího soudu, pak zrušením tohoto rozhodnutí v dovolacím řízení se věc dostává do stejného stadia jako před vydáním zrušeného rozhodnutí, tedy je třeba právní vztahy účastníků, které jsou stále předmětem odvolacího řízení znova upravit. Na věci nic nemění to, že zrušením rozsudku odvolacího soudu se již tato vlastnická práva žalované neobnovila, a to pro úpravu uvedenou v ust. § 243g odst. 2 o.s.ř. představující procesní ochranu třetích osob, která svá nabytá práva odvíjí od rozhodnutí později v dovolacím řízení zrušeném. Nároky uplatněné v řízení před soudem však mezi účastníky nebyly odklizeny a je třeba je znova upravit, když nic nevylučuje, že je lze upravit i jinak než v dřívějším rozhodnutí. Z původního již odklizeného rozhodnutí dovolacím soudem tak lze vycházet jen při posuzování právních poměrů osob odlišných od účastníků řízení, které nemohou být novým rozhodnutím nijak dotčeny. To však platí i naopak, tedy práva třetích osob legálně nabytá v mezidobí od pravomocného a vykonatelného rozhodnutí odvolacího soudu do okamžiku zrušení tohoto rozhodnutí dovolacím soudem, nemohou vést k závěru, že předmět sporu mezi účastníky řízení tím odpadl, protože zde již není co upravovat. Tento závěr je podporován především komentářovou literaturou (Velké komentáře, Občanský soudní řád II, autorů Drápal, Bureš a kol. Vydavatelství C. H. BECK, str. 1969 k § 243d o.s.ř. - nyní 243g). Komentář na příkladu řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, kdy věc byla nejprve přikázána žalobci, který ji prodal jinému, aby po zrušení původního rozhodnutí byla věc přikázána žalovanému, jednoznačně dokládá, že bez ohledu na nabytá práva třetích osob, která jsou podle § 243g o.s.ř. chráněna, je třeba vypořádat poměry mezi původními účastníky a tedy rozhodovat o původním předmětu, který zde byl v době vydání později zrušeného rozhodnutí. Odvolací soud proto uzavírá, že předmět sporu mezi účastníky neodpadl tím, že žalované se nemohla obnovit vlastnická práva ke sporným pozemkům, a to pro ochranu třetích osob (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2019, č.j. 19 Co 60/2019-455, s nímž se odvolací soud zcela ztotožňuje).

16. Lze uzavřít, že soud I. stupně pochybil, pokud žalobu zamítl, aniž se uplatněným restitučním nárokem žalobce zabýval věcně, a to podle pokynů Nejvyššího soudu ČR uvedených v rozsudku ze dne 14. 5. 2019, č.j. 28 Cdo 755/2019-210, a v souladu s jeho závazným právním názorem.
17. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. zrušil a věc vrátil podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nelze podat dovolání (§ 238 odst. 1 písm. k/ o.s.ř.).

Praha 27. prosince 2019

JUDr. Hana Lojkásková, v.r.
předsedkyně senátu